Alulmondók, perzisztensek, felülmondók – a pártválasztók és pártot nem választók típusai

Biszák Otília, Túry-Angyal Emese, Szeitl Blanka

A politikai választásokkal kapcsolatos kérdőíves (survey) kutatások esetében hagyományosan magas azoknak az aránya, akik valamilyen okból nem mondják el, hogy melyik pártra terveznek szavazni. Elemzésünkben a 2024-es európai parlamenti választások idején lekérdezett survey kutatás eredményei alapján reprodukáljuk az Angelusz – Tardos (2006) választási tipológiát, mely a részvételi hajlandóság és a pártpreferencia alapján alulmondók, felülmondók és perzisztensek csoportjába sorolja a válaszadókat. A választói attitűd jellemzése a tipológia kategóriának binomiális regresszióval való elemzésével történik. Eredményeink azt mutatják, hogy a nemválaszolók csoportja leírható a szakirodalomban is ismert szociodemográfiai jellemzőkkel – például a nők alacsonyabb politikai érdeklődésével –, ugyanakkor új elemként az elérhetőség szerepe is kiemelkedő jelentőséggel bír. Kutatásunkból kiderül, hogy a közvélemény-kutatások során legkönnyebben azok a választók érhetők el, akik konzisztensen nyilatkoznak szavazási hajlandóságukról és pártpreferenciájukról. Ezzel szemben az alulmondók esetében a rejtőzködés nem csupán a pártpreferencia titkolásának következménye, hanem az elérhetőség nehézsége is jelentős szerepet játszik abban, hogy politikai attitűdjeik rejtve maradnak.